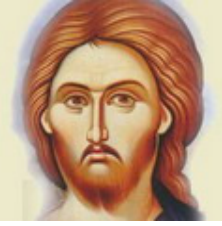

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΝΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Διεύθυνση Χαλκοκονδύλη 37, 10432 Αθήνα
Τηλέφωνο 2105224180
Φαξ 2105224420
Email petheol@gmail.com
Ιστοχώρος www.petheol.gr

Αθήνα, 23 Ιουνίου 2017
Αριθμ. Πρωτ. 67

Δελτίο τύπου της Πανελλήνιας Ένωσης Θεολόγων (ΠΕΘ)

- **Απαράδεκτος εμπαιγμός της Εκκλησίας από τον κ. Γαβρόγλου.**
- **Μόνον τον αριθμό ΦΕΚ άλλαξε ο κ. Γαβρόγλου στα Προγράμματα του κ. Φίλη, προφανώς για να προλάβει τυχόν αρνητικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, γι' αυτά τα Προγράμματα!**
- **Τα «ΦΕΚ του Γαβρόγλου» είναι τα «ΦΕΚ του Φίλη», με άλλο όνομα!**
- **Άλλαξε δηλαδή, ο Μανωλιός κι έβαλε τα ρούχα του αλλιώς!**

ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η Εκκλησία έδειξε καλή διάθεση και εμπιστεύθηκε τον κατά τα άλλα, χαμηλών τόνων κ. Γαβρόγλου ότι θα σεβαστεί όσα συμφωνήθηκαν μεταξύ του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου και του Πρωθυπουργού κ. Αλ. Τσίπρα, για τον Ορθόδοξο Προσανατολισμό των νέων Προγραμμάτων για τα Θρησκευτικά, αλλά ο νυν Υπουργός Παιδείας ενέπαιξε την Εκκλησία και δεν έκανε τις αλλαγές που θα καθιστούσαν το μάθημα Ορθόδοξο. Αντίθετα έκανε ελάχιστες επουσιώδεις, ανεπαίσθητες και επιδερμικές, λεκτικές κυρίως, αλλαγές, **άλλαξε τον αριθμό του ΦΕΚ των Προγραμμάτων Φίλη -με σκοπό προφανώς να προλάβει τυχόν αρνητικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, εναντίον αυτών των ΦΕΚ- και τα υπέγραψε ως δήθεν διορθωμένα και προσαρμοσμένα στη γραμμή της Εκκλησίας.** Όπως λέει ο θυμόσοφος λαός μας, **άλλαξε ο Μανωλιός κι έβαλε τα ρούχα του αλλιώς!**

Στην ουσία τους όμως, η **πολυθρησκειακή – συγκρητιστική δομή των Προγραμμάτων** παραμένει ίδια και απaráλλακτη, με τη δομή εκείνων, που είχε υπογράψει ο κ. Φίλης, όπως παραμένει και **το πρόβλημα της ανισονομίας** που δημιουργούν αυτά τα Προγράμματα με τη ρατσιστική αντιμετώπιση των παιδιών των Ελλήνων χριστιανών. Η εφαρμογή τους, διαμέσου των «Φακέλων μαθητή» οδηγεί κατευθείαν το παιδί στην πνευματική σύγχυση. Και αυτό δεν είναι μια υποκειμενική φιλοσοφία, αλλά η απτή και σκληρή πραγματικότητα. Η απλή αντιπαραβολή των δύο ΦΕΚ πείθει και τον πιο δύσπιστο για την αλήθεια της παραπάνω διαπίστωσης.

Μάλιστα ο Υπουργός Παιδείας υπέγραψε και δημοσίευσε τα ΦΕΚ και των Προγραμμάτων και των Φακέλων, χωρίς να έχει προηγηθεί η επ' αυτών, σύμφωνη γνώμη της Ιεραρχίας της Εκκλησίας, αλλά εκ των υστέρων η Ιεραρχία, καλείται να τοποθετηθεί επί αυτών και επί των δήθεν αλλαγμένων Προγραμμάτων και των νέων «Φακέλων μαθητή».

Όσοι επίσης, επιχειρούν να χρυσώσουν το δηλητηριώδες χάπι, παραπέμποντας στις καλές, δηλαδή σε μια δήθεν μελλοντική ελπίδα επίλυσης του προβλήματος, που θα είναι η «συγγραφή των νέων Βιβλίων», προφανώς ή συμμετέχουν στην επιχείρηση

εμπαιγμού του Υπουργού ή αυτοαπατώνται οικτρώς. Ίσως δεν γνωρίζουν και πρέπει να μάθουν την παιδαγωγική πορεία και σειρά των θεμάτων, ότι δηλαδή, αφετηρία κάθε αλλαγής στην Παιδεία ήταν και είναι τα Προγράμματα Σπουδών. Ακολουθούν τα βιβλία, τα οποία: α) στηρίζονται στα Προγράμματα, β) εφαρμόζουν τα Προγράμματα και γ) γράφονται με βάση τη φιλοσοφία, τη γραμμή και τις θέσεις που έχουν διατυπωθεί στα Προγράμματα. Δεν ισχύει επομένως αυτό που διαδίδουν ορισμένοι είτε από άγνοια είτε από σκοπιμότητα, ότι δηλαδή, δεν είναι το πρόβλημα ούτε τα Προγράμματα, ούτε τα ΦΕΚ αλλά ούτε και οι «Φάκελοι μαθητή», που είναι υποτίθεται προσωρινοί, όσο τα νέα βιβλία που θα γραφτούν.

Τα Υπουργείο Παιδείας και οι διάφοροι καλοθελητές βρίσκουν πρόσφορο έδαφος να προπαγανδίζουν το κάθε ψέμα, διότι κάποιος ή κάνουν ότι δεν γνωρίζουν ή δεν γνωρίζουν, επειδή δεν έχουν άμεση σχέση με την εκπαιδευτική διαδικασία. Τα Προγράμματα που μετατράπηκαν σε ΦΕΚ, έγιναν «Φάκελοι» και οι «Φάκελοι» θα γίνουν – μετονομαστούν σε βιβλία, αυτή είναι η λογική σειρά των πραγμάτων. Πρέπει, λοιπόν, για να μην εμπαιζεται κανείς, να γίνει τελείως ξεκάθαρο και κατανοητό ότι τα Προγράμματα είναι ο νους της Παιδείας και η πυξίδα του κάθε σχολικού μαθήματος και σε αυτά θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα, κατά τη διεξαγωγή του διαλόγου.

Η ΕΞ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟ ΙΕΠ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

Σε όλα τα παραπάνω έπρεπε να επικεντρωθούν οι Σεβαστοί Αρχιερείς, που έκαναν τον διάλογο με το ΙΕΠ και το Υπουργείο και αυτά έπρεπε να αλλάξουν. Δεν άλλαξαν τα Προγράμματα, επομένως, δεν άλλαξε ούτε στο ελάχιστο, σε ό, τι αφορά στο μάθημα (φιλοσοφία, δομή, σκοπός, περιεχόμενο, μέθοδοι, μαθησιακά αποτελέσματα). Αυτό σημαίνει ότι όλη η ιστορία με τον κ. Φίλη (ο οποίος πολύ σωστά πανηγυρίζει ότι δεν άλλαξε τίποτα), ήταν απλώς ένα φιάσκο. Τα Προγράμματα έμειναν τα ίδια και με βάση αυτά θα γραφτούν και τα βιβλία, και ορισμένοι ή θα πανηγυρίζουν, γιατί πέρασε το σχέδιό του εμπαιγμού τους ή δεν θα έχουν καταλάβει ίσως ακόμη, τη διαφορά ανάμεσα στα Προγράμματα και στα βιβλία, ούτε ποιος είναι ο βασικός και κεντρικός ρόλος των Προγραμμάτων, ως η ραχοκοκαλιά της Παιδείας.

Οι εκπρόσωποι της Εκκλησίας υποτίθεται ότι πήγαν στο διάλογο, για να ζητήσουν να έχουν τα Προγράμματα ορθόδοξο προσανατολισμό, αλλά όμως, από ό, τι διαφαίνεται, δεν απαιτήσαν να φύγουν άμεσα, μέσα από τα Προγράμματα οι χιλιάδες θέσεις που σχεδιάζουν την απόρριψη από τα Θρησκευτικά του ορθόδοξου προσανατολισμού, όπως για παράδειγμα: «*Το ΜτΘ υπερβαίνει παρωχημένες πρακτικές ομολογιακής μονοφωνίας*» και ότι «*χρειάζεται να περιλαμβάνει θεωρήσεις διαχριστιανικής και διαθρησκευτικής μάθησης*» ή ότι οι ορθόδοξοι μαθητές καθοδηγούνται να «*ανακαλύπτουν στη χριστιανική παράδοση, στην Αγία Γραφή, και στα ιερά κείμενα των θρησκειών απαντήσεις για το νόημα της ζωής και των σχέσεων του ανθρώπου (με τον Θεό τον συνάνθρωπο και τη φύση)*».

Η Επιτροπή υποτίθεται ότι πήγε να ζητήσει να έχει το μάθημα των Θρησκευτικών ορθόδοξο προσανατολισμό, από ό, τι φαίνεται όμως, δέχθηκε αναντίρρητα, ότι η πίστη των Ορθοδόξων μαθητών είναι ισάξια και ισότιμη με τις ανθρωποκατασκευασμένες θρησκείες και ως εκ τούτου οι μαθητές αναγνωρίζουν «*την πνευματική και υπαρξιακή αλήθεια που κομίζουν οι θρησκείες με το αντίκριμά τους στο κοινωνικό γίνεσθαι*».

Σε αυτήν την ισοτιμία της Ορθόδοξης εξ Αποκαλύψεως πίστεως με την πίστη των θρησκειών κατηχούνται οι μαθητές σε ολόκληρο το Πρόγραμμα και για όλα τα θέματα, γεγονός που αποτελεί, για την Εκκλησία μας, τεράστια κακοδοξία, που, όμως, η εξ Αρχιερέων Επιτροπή δεν είδαμε να διαφωνήσει, με αποτέλεσμα να μείνουν στα Προγράμματα στόχοι του μαθήματος όπως: ότι οι «*θρησκευτικές και μη θρησκευτικές κοσμοθεωρήσεις νοσηματοδοτούν τον ανθρώπινο βίο*» ότι το νέο μάθημα «*θα προσανατολίσει το ενδιαφέρον των μαθητών στην ποικιλία των θρησκευτικών*

προσεγγίσεων και ηθικών αντιλήψεων που ανιχνεύονται στις θρησκευτικές εμπειρίες και στις θρησκείες του κόσμου, εφόσον θεωρούνται πηγές πίστης, πολιτισμού και ηθικού τρόπου ζωής», ότι ο μαθητής θα πρέπει να «εξοικειώνεται με τον πλουραλιστικό χαρακτήρα της κοινωνίας στην οποία ζει, και να συνειδητοποιεί την πολλαπλότητα της προσωπικής του/της ταυτότητας». Ότι τις ίδιες οικουμενικές αξίες ευαγγελίζεται ο Χριστιανισμός και οι Θρησκείες και γι' αυτό καθοδηγείται ο μαθητής στην «ανάδειξη των οικουμενικών αξιών τόσο του Χριστιανισμού όσο και των άλλων θρησκειών του κόσμου». Ότι οι μαθητές θα επεξεργάζονται «βασικές όψεις και θέματα του χριστιανισμού και των δύο άλλων αβρααμικών θρησκειών (προσευχή, ιεροί τόποι και προσκυνήματα, λατρεία, ηθικές αξίες) και να διακρίνουν τη σημασία τους για τη ζωή των ανθρώπων και του κόσμου». Ότι οι μαθητές κατηχούνται επίσης με το νέο Πρόγραμμα για «να αναγνωρίζουν τα θεμελιώδη υπαρξιακά, ηθικά, κοινωνικά και πολιτικά ερωτήματα και διλήμματα που εκπορεύονται από τη θρησκευτική δέσμευση και ανιχνεύουν απαντήσεις στην Αγία Γραφή και στα ιερά κείμενα των θρησκειών και στα γεγονότα της ιστορίας». Ότι θα πρέπει να κατηχούνται στην πολιτική ιδεολογία που περιέχεται στο νέο σχολείο, σύμφωνα με την οποία «στη σύγχρονη θεώρηση της ταυτότητας του προσώπου, φυσικά, η θρησκευτική ταυτότητα σχετίζεται και με την ηθική, αξιακή και την πολιτι(εια)κή αγωγή, στις οποίες και η θρησκευτική εκπαίδευση στοχεύει».

Χιλιάδες τέτοια στοιχεία υπάρχουν στα νέα Προγράμματα και στους άμεσα συνδεδεμένους με αυτά Οδηγούς Εκπαιδευτικού, για τους οποίους δεν γίνεται καμιά αναφορά από την Επιτροπή (αφήνοντάς τους στο απυρόβλητο), ενώ έχουν και αυτοί υπογραφεί από τον κ. Φίλη σε ΦΕΚ και είναι πλήρεις από κακοδοξίες, όπως έχουν επισημάνει, με άπειρα έγγραφα και άρθρα, πλείστοι ειδικοί επιστήμονες τους οποίους όμως η Επιτροπή ούτε καν έλαβε υπόψη.

Διερωτώμεθα, επομένως, πώς είναι δυνατό να αποστέλλονται Ιεράρχες στο Υπουργείο, με συγκεκριμένες οδηγίες και να επιστρέφουν με άδεια τα χέρια;

Ζήτησαν και δεν πήραν από το Υπουργείο ή δεν ζήτησαν τίποτα και συμφώνησαν σε όλα, όταν η αποστολή τους ήταν να αποδομήσουν όλα τα μη ορθόδοξα στοιχεία των νέων Προγραμμάτων;

Αν πάλι έγιναν ή γίνονται διαβουλεύσεις για άλλα θέματα και αντίστοιχες υποχωρήσεις ή ανταλλαγές, έχουμε καθήκον, που απορρέει εκ της θέσεως ευθύνης στην οποία ευρισκόμαστε, να υπενθυμίσουμε στην Ιεραρχία ότι συμβιβασμοί σε θέματα πίστεως και διδασκαλίας δεν μπορούν να γίνουν από την Εκκλησία και μάλιστα συνοδικώς. Όποτε δε έγιναν καταδικάστηκαν αργότερα από την ίδια την Εκκλησία. Το θέμα της ορθόδοξης διδασκαλίας των ορθοδόξων μαθητών, που αριθμούν πλέον του ενός εκατομμυρίου στη χώρα μας, είναι θέμα δόγματος και αληθείας και δεν μπορεί να μπαίνει στην ίδια μοίρα ή να συνδέεται με άλλα θέματα.

ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ «ΦΑΚΕΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΗ»

Οι «Φάκελοι μαθητή» για το Μάθημα των Θρησκευτικών, που δόθηκαν επισήμως στη δημοσιότητα και στον εκπαιδευτικό κόσμο, εντείνουν τον προβληματισμό και την ανησυχία, την οποία ήδη διατυπώσαμε ως ΠΕΘ, στην κριτική μας για τα νέα Προγράμματα. Ιδιαίτερα μας ανησυχεί η πρωτάκουστη φιλοσοφία, πάνω στην οποία δομήθηκε το πολυθρησκευτικό ή πολυθεϊστικό τους οικοδόμημα, δηλαδή «ένα ενιαίο πολυθρησκευτικό μίξ-μάθημα για όλους τους μαθητές», ανεξαρτήτως πίστεως και, προπάντων, αντίθετο με την ελληνορθόδοξη διδασκαλία και παράδοση των ορθοδόξων μαθητών, όταν γνωρίζουν άριστα όλοι οι παροικούντες στην Ιερουσαλήμ, ότι η παράδοση αυτή είναι εκείνη, στη βάση της οποίας δομήθηκε και διατηρήθηκε η ελληνική ταυτότητα και συνείδηση σε χρόνους χαλεπούς αλλά και η έως τώρα πολιτισμική ιδιαιτερότητα και διαφορά της ελληνικής κοινωνίας!

Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος είναι ανάγκη να βρει πιο αξιόπιστους, έγκυρους και αντικειμενικούς τρόπους και επιλογές συμβούλων και συνεργατών, για να πάρει το θέμα της διδασκαλίας των ορθοδόξων μαθητών στη χώρα υπό τη δική της συλλογική ευθύνη, εποπτεία και προστασία. Αυτό που προωθείται μέσω του νέου Προγράμματος του μαθήματος των Θρησκευτικών είναι πως **ό,τι και να πιστεύεις είναι το ίδιο και εκθέτει και θα εκθέτει διαχρονικά το ανώτερο όργανο της Εκκλησίας.** Είναι σαφέστατο πλέον ότι μεθοδεύεται και επιδιώκεται να επικρατήσει μια τάση **χριστιανομαχίας και ορθοδοξομαχίας στην οποία η Σύνοδος οφείλει να αντιδράσει με συγκεκριμένα μέτρα.**

Οι οικοδόμοι της τάσεως αυτής είναι σαφές ότι άρχισαν από την Παιδεία με την μεθόδευση και τον σχεδιασμό της διδασκαλίας του συγκεκριμένου «πολυθρησκειακού μαθήματος», μιας διδασκαλίας ασαφούς προσανατολισμού, που οδηγεί με βεβαιότητα τους μαθητές του ελληνικού σχολείου σε **θρησκευτική ασάφεια, αδιαφορία και αποχώνωση, σε θρησκευτική σύγχυση, συγκρητισμό και μηδενισμό, πάντως μακράν της ζώσας εκκλησιαστικής τους παράδοσης.** Αυτό είναι τελείως ξένο με την ελληνική κοινωνία, την ορθόδοξη πίστη και το ελληνικό Σύνταγμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Η ΠΕΘ με κάθε τρόπο και σε κάθε ευκαιρία, εδώ και έξι συναπτά έτη, σταθερά και αταλάντευτα τονίζει και υποστηρίζει ότι **τα Προγράμματα αυτά, όσο και τα παράγωγά τους, οι «Φάκελοι μαθητή», δεν πρέπει και δεν μπορεί να τα προσυπογράψει καμιά Χριστιανική, πολύ δε μάλλον, καμιά Ορθόδοξη Χριστιανική Εκκλησία, διότι σε μια τέτοια περίπτωση αυτοαναιρείται και αυτοακυρώνεται, ως θεματοφύλακας και ορθοτομούσα που είναι της εν Χριστώ αλήθειας και ως η μοναδική κιβωτός της σωτηρίας των ανθρώπων.** Ο λόγος είναι απλός: Τα Προγράμματα αυτά, όσο και αν τα εξωραΐζουν οι συντάκτες τους, προκειμένου να πετύχουν το επιθυμητό γι' αυτούς αποτέλεσμα που είναι η αποδοχή τους από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας, ουσιαστικά, φανερά και απροκάλυπτα προπαγανδίζουν μέσω της θεματικής παρουσίασης της ύλης, την ύπαρξη πολλών θεών, πολλών αληθειών, πολλών σωτηριών, εξισώνοντας το μοναδικό θεανθρώπινο Πρόσωπο του Ιησού Χριστού με τα πρόσωπα των αρχηγών των ανθρωποκατασκευασμένων θρησκειών του κόσμου.

Σημειωτέον ότι τα Προγράμματα αυτά δεν εφαρμόζονται σχεδόν πουθενά στην Ευρώπη και εκεί που πήγαν να εφαρμοστούν (Μεγάλη Βρετανία), αποσύρθηκαν ως ακατάλληλα και επικίνδυνα. Δεν είναι λοιπόν λογικό να επιθυμούμε την εφαρμογή τους στην Ελλάδα. Όπως δεν είναι λογικό επίσης, την επίλυση των λαθών των Προγραμμάτων να την μετακυλύουμε στον Θεολόγο καθηγητή δίνοντας έτσι συγχωροχάρτι στα ακατάλληλα και επικίνδυνα Προγράμματα.

Οφείλουν ακόμη, όλοι να γνωρίζουν ότι κανείς Φίλης, κανείς Γαβρόγλου, κανείς άλλος παράγοντας του ΙΕΠ ούτε και κανείς άλλος, λαϊκός ή κληρικός, από σήμερα και μέχρι της συντέλειας των αιώνων, δεν πρόκειται να μειώσει ούτε με μια κεραία, την αλήθεια και τη διδασκαλία της Εκκλησίας του Ιησού Χριστού οτιδήποτε και αν κάνει, οτιδήποτε και αν πει, ακόμη κι αν εξοντώσει εκατομμύρια χριστιανών.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ

Να επανεύρει το Μάθημα των Θρησκευτικών τους σκοπούς του, που, σύμφωνα με το προηγούμενο Αναλυτικό Πρόγραμμα (2003) ήταν να συμβάλει:

- Στην απόκτηση γνώσεων γύρω από τη χριστιανική πίστη και την Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση .

- Στην ανάπτυξη θρησκευτικής συνείδησης.
- Στην προβολή της ορθόδοξης πνευματικότητας ως ατομικού και συλλογικού βιώματος.
- Στην κατανόηση της χριστιανικής πίστης ως μέσου νοηματοδότησης του κόσμου και της ζωής.
- Στην παροχή ευκαιριών στους μαθητές για θρησκευτικό προβληματισμό και στοχασμό.
- Στην κριτική επεξεργασία των θρησκευτικών παραδοχών, αξιών, στάσεων.
- Στη διερεύνηση του ρόλου που έπαιξε και παίζει ο Χριστιανισμός στον πολιτισμό και την ιστορία της Ελλάδας και της Ευρώπης.
- Στην κατανόηση της θρησκείας ως παράγοντα που συντελεί στην ανάπτυξη του πολιτισμού και της πνευματικής ζωής.
- Στην επίγνωση της ύπαρξης διαφορετικών εκφράσεων της θρησκευτικότητας.
- Στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και των μεγάλων σύγχρονων διλημάτων.
- Στην ανάπτυξη ανεξάρτητης σκέψης και ελεύθερης έκφρασης.
- Στην αξιολόγηση του Χριστιανισμού ως παράγοντα βελτίωσης της ζωής των ανθρώπων.

Ως προς τη σχέση του μαθήματος με τις θρησκείες

- Να υπάρχουν επίσης κάποιες πληροφορίες για τις άλλες χριστιανικές Ομολογίες, καθώς και για τον Ιουδαϊσμό και το Ισλάμ, με την προοπτική να ασχοληθούν μ' αυτά οι μαθητές εκτενέστερα στο Λύκειο.

Με βάση τα παραπάνω προτείνεται η έξοδος από την κρίση :

1. **Να αποσυρθεί το παρόν Πρόγραμμα και να συνταχθεί ένα νέο** με τη συμμετοχή όλων ανεξαιρέτως των εμπλεκόμενων φορέων αλλά και των ειδικών, χωρίς ιδεοληπτικούς αποκλεισμούς, με συντονιστικό το ρόλο της Εκκλησίας.
2. **Να εκτυπωθούν και διανεμηθούν τα ήδη υπάρχοντα βιβλία του 2006 ως έχουν**, μέχρι να ανανεωθούν και εμπλουτιστούν ή να γραφούν, με τη συναίνεση όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών, νέα Προγράμματα και στη συνέχεια νέα βιβλία.

Το ΔΣ της ΠΕΘ